

De rol van de accountant in de nieuwe economie

De Nederlandse economie wordt klimaatneutraal, circulair en inclusief. Wat is de rol van de accountant in deze nieuwe economie? Michel Schuurman, directeur Economie & Politiek bij bedrijvennetwerk MVO Nederland, zet drie richtingen op een rij.

Waar moet de accountant van de toekomst aan voldoen? Die vraag houdt de sector bezig. MVO Nederland greep de internetconsultatie van de Commissie Toekomst Accountancysector aan om aandacht te vragen voor de rol van de sector in de verduurzaming van de economie. Er komt namelijk veel op de accountant af, zoals een toenemende roep om transparantie en een sluitende boekhouding op het gebied van broeikasgassen. Er liggen uitdagingen, maar ook minstens zoveel kansen. Hieronder drie rollen die een toekomstbestendige accountant kan spelen.

1. De accountant brengt de echte prijs in beeld

De accountancysector moet niet meer alleen naar de financiële cijfers van bedrijven en organisaties kijken, maar ook bijdragen aan inzicht in niet-financiële informatie. Deze ontwikkeling zien we al in de financiële sector. De Nederlandsche Bank stelde in januari dat de financiële sector ook staat voor maatschappelijke en ecologische risico's. Deze ontwikkeling is voor de accountancysector buitengewoon relevant. De sector kan een sleutelrol spelen in het werken met *true value* en *true pricing*: het monetariseren van externe kosten en het oog hebben voor meervoudige waardecreatie. Het gaat daarbij niet alleen om de financiële ontwikkelingen en resultaten, maar ook om ecologische en maatschappelijke consequenties. Een inspirerend voorbeeld? In juni 2017 presenteerden EY en duurzaamheidsadviseur Soil & More voor biologische distributeur Eosta een methode voor kleine en middelgrote bedrijven om verborgen kosten uit te rekenen, resulterend in een praktisch dashboard.

2. De accountant met een circulaire rekenmachine

In een circulaire economie houden we producten, onderdelen en grondstoffen zo lang en hoogwaardig mogelijk in de kringloop. Ondernemers die vanuit dit principe handelen, pionieren met nieuwe businessmodellen. Eén van de meest veelbelovende is het Product-as-a-Service-model (PaaS). Dit richt zich op gebruik en service, in plaats van op bezit van het product. Bedrijven blijven eigenaar van hun producten en worden zo gestimuleerd om hoogwaardige en duurzame producten te maken. Klanten maken gebruik van het product zonder verantwoordelijk te zijn voor het onderhoud. Denk aan MUD Jeans of Bundles, waar je een spijkerbroek of een wasmachine gebruikt, in plaats van bezit.

Het lukt bedrijven die streven naar het implementeren van PaaS-modellen vaak nog niet om op één lijn te komen met financiers. En andersom loopt dat ook regelmatig spaak. Bijvoorbeeld omdat het zeer complex is om een financieel model te maken voor dit type bedrijfsmodellen. Of doordat het ontbreken van een *proof of concept* van het businessmodel ervoor zorgt dat financiers de risico's lastig in kunnen schatten en de huidige financierings-, contractuele- en boekhoudkundige normen niet geschikt zijn om deze risico's en kansen eerlijk te interpreteren. Dat vraagt om een nieuwe kijk op de boekhouding. De accountant kan een waardevolle rol spelen door de informatiebehoefte tussen ondernemer en financier te stroomlijnen.

Hier zie ik overigens ook een rol voor MVO Nederland als bedrijvennetwerk voor duurzame ondernemers: wij helpen circulaire ondernemers versnellen, door individuele ondernemers te ondersteunen en door keten- en sectorinitiatieven te starten.

3. Een sluitende CO2-boekhouding dankzij de accountant van de toekomst

Het beprijzen van CO₂-uitstoot is een niet-vermijdbare stap richting de verduurzaming van de economie: de vervuiler betaalt. Een prijs op CO₂-uitstoot gaat pijn doen bij burgers en het bedrijfsleven, maar gaat helpen in het behalen van de klimaatdoelstellingen die Nederland zichzelf gesteld heeft. Daarvoor is het noodzakelijk dat de CO₂-uitstoot van bedrijven en organisaties inzichtelijk en transparant gemaakt wordt in een sluitende boekhouding. In maart van dit jaar ging NBA-voorzitter Marco van der Vegte in het FD in op het belang van het vermelden van klimaatprestaties in jaarverslagen. Vorig jaar bleek uit onderzoek van de NBA en de Rijksuniversiteit Groningen echter dat het merendeel van de ondernemingen nauwelijks broeikasgasbeleid ontwikkelt en nauwelijks haar uitstoot registreert. Bedrijven en organisaties moeten daarom aan de slag met het registreren van CO₂-uitstoot, zodat zichtbaar wordt wat hun impact is op dit gebied.

Een volgende stap is om een interne CO₂-prijs te zetten op deze emissie. Daar werken we vanuit MVO Nederland aan in ons innovatieproject CO₂-beprijzing. De accountancysector heeft een belangrijke rol bij het stimuleren van bedrijven en organisaties om in jaarverslagen deze cijfers op te nemen en te duiden. Een inspirerend voorbeeld zien we al in de sector zelf. PwC-Director Corporate Responsibility Wineke Haagsma zei onlangs in P+: "Je moet een interne CO₂-

heffing zien als investering, net als het aanbrengen van zonnepanelen en ledlampen.”

Door als accountant deze nieuwe rollen te vervullen en bij te dragen aan deze verduurzaming van onze economie, wordt het vak toekomstbestendig en kan de sector bijdragen aan een duurzame wereld. We zien al mooie voorbeelden. Ik ben benieuwd welke de komende jaren volgen!

De NBA organiseert op 26 juni de *Dag van de Financial* (thema ‘Planet Finance’), die geheel in het teken staat van de rol van financials en accountants rondom duurzaamheid. Aanmelden kan nog.

Deel dit artikel

f in

Michel Schuurman is Directeur Economie & Politiek bij MVO Nederland.

GERELATEERD

NIEUWS | *gisteren*

Financiële instellingen blijven flink achterlopen met klimaatplannen

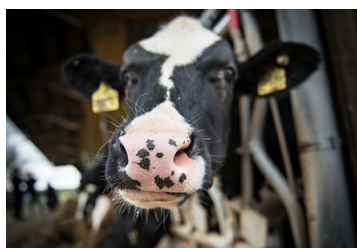
De klimaatplannen van grote financiële instellingen zoals ING, Nationale Nederlanden en PFZW schieten ernstig te kort. Hun huidige plannen zijn van onvoldoende kwaliteit... →

NIEUWS | *17 maart 2023*

Minister Kaag ziet sleutelrol voor financiële sector bij maatschappelijke transities

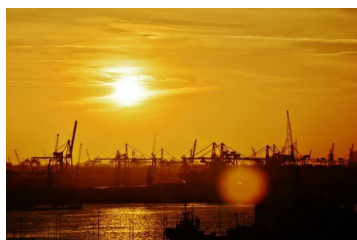
In de beleidsagenda voor de financiële sector geeft minister Kaag van Financiën richting aan haar beleid voor de komende jaren. Verduurzaming van financiële markten... →

NIEUWS | *13 maart 2023*

Klimaatplannen financiële sector kunnen concreter

De actiebereidheid van de financiële sector rondom klimaatdoelstellingen is groot. Maar een versnelling van de transitie is nodig, de verschillen tussen actieplannen... →

NIEUWS | *13 maart 2023*

Britse pensioenfondsen dreigen met stem tegen bestuurders Shell

Twee grote Britse pensioenfondsen dreigen tegen de benoeming van bestuurders bij olie- en gasconcerns Shell en BP te stemmen als die hun klimaatdoelstellingen niet... →

NIEUWS | *07 maart 2023*

Groep zakelijke klanten ING vraagt bank te stoppen met fossiel

Een groep van organisaties die een zakelijke bankrekening hebben bij ING, roept de bank op te stoppen met het financieren van olie- en gasprojecten. Ze hebben een... →

